

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31.10.2016, sen. zn. 29 NSČR 111/2014, ECLI:CZ:NS:2016:29.NSČR.111.2014.1

Číslo: 31/2018

Právní věta: Jestliže postoupení pohledávky bylo oznámeno nebo prokázáno dlužníkovi (§ 526 obč. zák.), pak, s věřitelem dlužníka, který pohledávku vůči dlužníku postoupením nabyl a má své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska, je insolvenční soud povinen zacházet jako se „známým“ věřitelem ve smyslu § 430 insolvenčního zákona i v době, po kterou byl k vymáhání postoupeného nároku povolán (na základě žádosti věřitele - postupníka) postoupitel (původní tuzemský věřitel) [svým jménem na účet postupníka].

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 31.10.2016

Spisová značka: 29 NSCR 111/2014

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Insolvence, Postoupení pohledávky

Předpisy: čl. 40 Nařízení () č. 1346/2000

§ 430 IZ

§ 530 odst. 1 obč. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání věřitele č. 28 změnil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 7. 2014, sp. zn. KSUL 70 INS 23840/2012, 3 VSHP 547/2013-P28, tak se usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. KSUL 70 INS 23840/2012-P28, mění tak, že přihláška pohledávky věřitele č. 28 BP Integralis Limited se neodmítá.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Usnesením ze dne 30. 1. 2013, č. j. KSUL 70 INS 23840/2012-P28-4, odmítl Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen „insolvenční soud“) přihlášku pohledávky věřitele č. 28 BP I. Limited.

2. Insolvenční soud vyšel z toho, že:

[1] Usnesením z 30. 11. 2012, č. j. KSUL 70 INS 23840/2012-A-12 (zveřejněným v insolvenčním rejstříku téhož dne), zjistil insolvenční soud úpadek dlužníků A. F. a J. F., a vyzval věřitele,

kterí tak dosud neučinili, aby pohledávky přihlásili do insolvenčního řízení do 30 dnů od zveřejnění usnesení v insolvenčním rejstříku, s poučením o následcích zmeškání lhůty.

[2] Posledním dnem lhůty pro přihlášení pohledávek do insolvenčního řízení byl 30. prosinec 2012.

[3] Věřitel č. 28 přihlásil pohledávku do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníků 21. 1. 2013.

3. Na tomto základě insolvenční soud uzavřel, že přihláška pohledávky věřitele č. 28 je opožděná a odmítl ji podle § 185 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona).

4. K odvolání věřitele č. 28 Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 9. 7. 2014, č. j. KSUL 70 INS 23840/2012, 3 VSHP 547/2013-P28-9, potvrdil usnesení insolvenčního soudu.

5. Odvolací soud – vycházejí z ustanovení § 526 a § 530 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále též jen „obč. zák.“), z ustanovení § 136, § 173, § 185, § 426 a § 430 insolvenčního zákona a z nařízení Rady (ES) č. 1346/2000, ze dne 29. 5. 2000, o úpadkovém řízení (dále též jen „nařízení“), jehož česká verze byla uveřejněna ve Zvláštním vydání úředního věstníku EU (Kapitola 19, Svazek 01, s. 191-208) dne 20. 8. 2004 – přitakal zjištěním insolvenčního soudu i jeho právním závěrům.

6. K námitce věřitele č. 28, že je známým věřitelem dlužníka ve smyslu § 430 insolvenčního zákona, odvolací soud uvedl, že věřitel č. 28 se sice stal dlužníkovým věřitelem (jako postupník) tím, že pohledávku mu postoupil původní věřitel (postupitel), poukázal však na to, že věřitel č. 28 pověřil postupitele spravováním postoupené pohledávky v souladu s § 530 odst. 1 obč. zák.

7. Postupitel oznámil dlužníkovi postoupení pohledávky, takže postoupení se stalo účinným (ve smyslu § 526 obč. zák.) 8. 3. 2012, kdy bylo oznámení doručeno dlužníku.

8. To sice mělo za následek, že věřitel č. 28 se stal dlužníkovým věřitelem (ve smyslu § 524 obč. zák.), z oznámení postupitele (jež obsahovalo i sdělení, že postupitel nadále spravuje pohledávku svým jménem na účet věřitele č. 28 a dlužník může plnit na postupitelův účet) a z článku 13 smlouvy o postoupení pohledávky je ovšem zřejmé, že k vymáhání pohledávky je i v insolvenčním řízení aktivně legitimován postupitel (v souladu s § 530 odst. 1 obč. zák.). Ten tak neučinil, což nelze reparovat postupem věřitele č. 28.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

9. Proti usnesení odvolacího soudu podal věřitel č. 28 dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právní otázky, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, konkrétně otázky, zda (insolvenční) soud je povinen vyrozumívát známého věřitele o zahájení insolvenčního řízení a o vydání rozhodnutí o úpadku a vyzvat jej (ve smyslu § 430 insolvenčního zákona) k podání přihlášky, stal-li se známý věřitel věřitelem postoupením pohledávky a požádal-li postupitele (v souladu s § 530 odst. 1 obč. zák.) o vymáhání postoupené pohledávky.

10. Dovolatel namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (tedy, že je dán dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.) a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

11. Dovolatel nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu, že zahraniční právnické osobě spadající do kategorie známých věřitelů ve smyslu § 430 insolvenčního zákona nepřísluší práva dle tohoto

ustanovení, stala-li se věřitelem na základě postoupení pohledávky a pověřila-li zároveň postupitele k vymáhání pohledávek dle § 530 odst. 1 obč. zák., k čemuž dále argumentuje takto:

- [1] Za známého věřitele ve smyslu § 430 insolvenčního zákona je nepochybně třeba považovat toho, jehož pohledávka je zajištěna zástavním právem k nemovitosti zapsaným v katastru nemovitostí.
- [2] Pověřením postupitele k vymáhání postoupené pohledávky podle ustanovení § 530 odst. 1 obč. zák. nedochází ke změně osoby věřitele, na něhož byla pohledávka postoupena.
- [3] Pověřením k vymáhání pohledávek zakládá oprávnění postupitele vymáhat příslušné pohledávky, nikoliv jeho povinnost tak činit.
- [4] Ve většině případů nemůže insolvenční soud vůbec vědět, zda došlo k pověřením postupitele k vymáhání pohledávek a zda takové pověření trvá.
- [5] Insolvenční (ani jiný) zákon nemá žádné pravidlo o tom, že pověřením postupitele k vymáhání pohledávek vylučuje povinnost soudu oznamovat předmětné skutečnosti postupníku, který je známým věřitelem.
- [6] (Insolvenční) soud nemá možnost volby v tom, zda bude informovat známého věřitele.
- [7] Skutečnost, že ve vztahu k dlužníkovi (k jeho majetkové podstatě) existuje známý věřitel ve smyslu ustanovení § 430 insolvenčního zákona, by měl soud zjišťovat především z katastru nemovitostí a nespoléhat se jen na informace poskytnuté dlužníkem (jenž může mít zájem na tom, aby existence věřitele nebyla zjištěna). Proto je důležitá samotná existence známého věřitele, nikoli pověřením k vymáhání; již známost věřitele založí bez dalšího informační povinnost (insolvenčního) soudu.
- [8] Výklad veškerých právních norem v rámci insolvenčního řízení by měl být takový, aby měl co nejmenší dopad do práv věřitele; tím spíše pak do práv zajištěného známého věřitele.
- [9] Ustanovení § 430 insolvenčního zákona je nadbytečnou a navíc poněkud nepřesnou interpretací některých částí nařízení, které v článku 40 zakládá veřejnoprávní povinnost příslušného orgánu (v tomto případě soudu) oznámit známému věřiteli skutečnosti týkající se insolvenčního řízení a způsobu uplatnění jeho pohledávky, tak aby byly překonány případné jazykové bariéry či rozdílná pojetí insolvenčních řízení a aby věřitel měl v porovnání s jinými věřiteli férovou možnost dojít uspokojení svých pohledávek.
- [10] Při takto nastavené povinnosti pak soudu nelze přiznat jakési diskreční oprávnění spočívající v možnosti posoudit, kterého známého zahraničního věřitele bude informovat (ať už s ohledem na pověřením k vymáhání pohledávky nebo na jiné skutečnosti). Kdyby soud takovou pravomoc měl, vedlo by to k závažným a nepřijatelným důsledkům kolidujícím se zásadami přímo použitelného nařízení (jež má aplikační přednost před českým právem).
- [11] Dovolateli (tak) měly být oznámeny veškeré skutečnosti předvídané ustanovením § 430 insolvenčního zákona, zejména měl být individuálně vyzván k podání přihlášky; to se nestalo, takže mu nezačala běžet lhůta k podání přihlášky (a na přihlášku nelze hledět jako na opožděnou).
- [12] Pro případ, že Nejvyšší soud nedospěje bez dalšího k názoru, že odvolací soud věc posoudil nesprávně, navrhuje dovolatel obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie s předběžnou otázkou, zda je v souladu s nařízením a primárním právem postup soudu, ve kterém by na základě svého uvážení nemusel informovat známého věřitele dle článku 40 nařízení.

III.

Přípustnost dovolání

12. S přihlédnutím k době vydání napadeného rozhodnutí je pro dovolací řízení rozhodný občanský soudní řád ve znění účinném od 1. 1. 2014; srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2014, sen. zn. [29 NSČR 45/2014](#), uveřejněné pod č. 80/2014 Sb. rozh. obč. (usnesení je – stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže – dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu).

13. Dovolání v dané věci je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., když v posouzení dovoláním předestřené otázky (konkrétně otázky, zda soud má informační povinnost vůči známému věřiteli ve smyslu ustanovení § 430 insolvenčního zákona i tehdy, jde-li o známého věřitele, který nabyl pohledávku postoupením ve smyslu ustanovení § 524 a násl. obč. zák. od českého věřitele, jehož v souladu s ustanovením § 530 odst. 1 obč. zák. pověřil dalším vymáháním pohledávky) jde o věc dovolacím soudem nezodpovězenou.

IV. Důvodnost dovolání

14. Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

15. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

16. Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

17. Podle ustanovení § 136 insolvenčního zákona (ve znění účinném v době rozhodnutí o úpadku dlužníků, pro věc rozhodném) rozhodnutí o úpadku musí obsahovat i výzvu, aby věřitelé, kteří dosud nepřihlásili své pohledávky, tak učinili ve stanovené lhůtě, s poučením o následcích jejího zmeškání (odstavec 2 písm. d/). Lhůta k přihlášení pohledávek stanovená v rozhodnutí nesmí být kratší 30 dnů a delší 2 měsíců (odstavec 3). Je-li s rozhodnutím o úpadku spojeno rozhodnutí o povolení oddlužení, činí lhůta k přihlášení pohledávek 30 dnů (odstavec 4).

Ustanovení § 173 odst. 1 insolvenčního zákona pak určuje, že věřitelé podávají přihlášky pohledávek u insolvenčního soudu od zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku. K přihláškám, které jsou podány později, insolvenční soud nepřihlíží a takto uplatněné pohledávky se v insolvenčním řízení neuspokojují.

18. V této podobě (pro věc rozhodné) platilo citované ustanovení v době rozhodnutí o úpadku dlužníků i v době, kdy měla uplynout propadná lhůta k podání přihlášek počítaná od rozhodnutí o úpadku (30. 12. 2012), respektive v době, kdy dovolatel přihlásil pohledávku do insolvenčního řízení (21. 1. 2013).

19. Dle ustanovení § 185 insolvenčního zákona, jestliže v průběhu insolvenčního řízení nastala skutečnost, na základě které se podle tohoto zákona k přihlášce pohledávky nebo k přihlášené pohledávce nepřihlíží, insolvenční soud odmítne přihlášku rozhodnutím, proti kterému je odvolání přípustné a které se doručuje zvlášť přihlášenému věřiteli, dlužníku a insolvenčnímu správci; odvolání proti němu může podat jen přihlášený věřitel. Právní mocí takového rozhodnutí účast tohoto věřitele v insolvenčním řízení končí; o tom insolvenční soud přihlášeného věřitele uvědomí ve výroku rozhodnutí.

Podle ustanovení § 430 insolvenčního zákona známé věřitele dlužníka, kteří mají své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska, vyrozumí insolvenční soud neprodleně o zahájení insolvenčního řízení a o vydání rozhodnutí o úpadku (odstavec 1). Povinnost vyrozumět známé věřitele podle odstavce 1 splní insolvenční soud tím, že jim zvlášť doručí rozhodnutí, kterým se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, a rozhodnutí o úpadku nebo jeho zkrácené znění (odstavec 2). Známým věřitelům podle odstavce 1 insolvenční soud zvlášť

doručí i výzvu k podávání přihlášek pohledávek (odstavec 3).

Ustanovení § 185 insolvenčního zákona ani ustanovení § 430 insolvenčního zákona nedoznalo změn od rozhodnutí o úpadku dlužníků.

20. Článek 40 nařízení zní v české verzi včetně nadpisu takto:

Článek 40

Povinnost informovat věřitele

1. Jakmile je v některém členském státě zahájeno úpadekové řízení, příslušný soud tohoto státu nebo jmenovaný správce podstaty neprodleně informují známé věřitele, kteří mají své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v jiných členských státech.

2. Tyto informace předané prostřednictvím individuálních oznámení obsahují zejména lhůty, sankce za nedodržení těchto lhůt, subjekt nebo orgán, u kterého se přihlašují pohledávky a jiná stanovená opatření. Toto oznámení rovněž informuje o tom, zda věřitelé, jejichž pohledávky jsou přednostní nebo zajištěné věcným právem, musí své pohledávky přihlásit.

21. Podle ustanovení § 530 odst. 1 obč. zák. (ve znění účinném do 31. 12. 2013, pro věc rozhodném), na žádost postupníka může postupitel vymáhat postoupený nárok sám svým jménem na účet postupníka. Jestliže postoupení pohledávky bylo oznámeno nebo prokázáno dlužníkovi (§ 526), může postupitel pohledávku vymáhat pouze v případě, že ji nevymáhá postupník a postupitel prokáže dlužníkovi souhlas postupníka s tímto vymáháním.

22. Výkladem článku 40 nařízení (respektive ustanovení § 430 insolvenčního zákona) se Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi opakovaně zabýval, přičemž dospěl k následujícím (ustáleným) závěrům:

[1] Známemu věřiteli ve smyslu ustanovení § 430 insolvenčního zákona začíná běžet lhůta k podání přihlášky až ode dne, kdy mu výzva k podávání přihlášek bude doručena (v souladu s ustanovením § 74 odst. 2 insolvenčního zákona) zvlášť [usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2008, sen. zn. [29 NSČR 4/2008](#), uveřejněné pod č. 25/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 25/2009“)].

[2] Ustanovení § 430 insolvenčního zákona ukládá insolvenčnímu soudu povinnost vyrozumět o zahájení insolvenčního řízení a o vydání rozhodnutí o úpadku a doručit zvlášť i výzvu k podávání přihlášek pohledávek jen vůči známým věřitelům z jiných členských států Evropské unie s výjimkou Dánska; ve vztahu ke „známým věřitelům z České republiky“ a k „neznámým věřitelům z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska“ insolvenční soud takovou povinnost nemá [usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2011, sen. zn. [29 NSČR 21/2009](#), uveřejněné pod č. 150/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 150/2011“)].

[3] Úprava obsažená v ustanovení § 430 insolvenčního zákona (ve shodě s článkem 40 nařízení) jen pro věřitele z jiných členských států Evropské Unie (a nikoliv pro věřitele tuzemské) není úpravou diskriminující, odporující ústavnímu pořádku České republiky; srov. R 25/2009, usnesení ze dne 26. 1. 2009, sp. zn. [I. ÚS 2536/08](#), jímž Ústavní soud odmítl ústavní stížnosti podanou proti R 25/2009 (jež je veřejnosti k dispozici na webových stránkách Ústavního soudu), usnesení ze dne 22. 10. 2009, sen. zn. [29 NSČR 27/2009](#), uveřejněné pod č. 63/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a R 151/2011.

[4] Znáмым věřitelem dlužníka, který má své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska, je v insolvenčním řízení takový věřitel, o kterém by se insolvenční soud, případně předběžný správce nebo (od rozhodnutí o úpadku) insolvenční správce dlužníka dozvěděl při obvyklém chodu věci buď z listin, jež je dlužník povinen předložit insolvenčnímu soudu (typicky ze seznamu závazků ve smyslu ustanovení § 104 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona) nebo z řádně vedeného účetnictví

dlužníka anebo (typově u dlužníka, který nemá povinnost vést účetnictví) z jiných dlužníkem řádně vedených záznamů o stavu jeho majetku a závazků (včetně korespondence). Dlužník, který (lhostejno, zda jde o podnikatele) nekoná s péčí řádného hospodáře a nevede řádné záznamy o stavu svého majetku a o svých závazcích nebo který nesplní řádně a včas povinnost předložit soudu seznam závazků nemá právo spoléhat na to, že věřitel (jenž by v propadné lhůtě určené k podání přihlášky do insolvenčního řízení byl jinak znám – při obvyklém chodu věcí – alespoň insolvenčnímu správci), přijde v důsledku dlužníkovy nedbalosti o možnost přihlásit pohledávku do insolvenčního řízení [usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2012, sen. zn. [29 NSČR 13/2010](#), uveřejněné pod č. 138/2012 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 138/2012“)].

[5] Věřitel dlužníka, který má své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska, o kterém však do uplynutí propadné lhůty určené v rozhodnutí o úpadku k podávání přihlášek do insolvenčního řízení nevyjde v insolvenčním řízení ničeho najevo ani z dlužníkem řádně vedeného účetnictví nebo jiných záznamů o majetku a závazcích dlužníka, s nimiž se insolvenční správce včas seznámil, ani jinak, není pro tuto dobu pokládán za známého věřitele dlužníka. Tím, že okolnosti rozhodné pro závěr, že jde o známého věřitele dlužníka, vyjdou při obvyklém (řádém) chodu věcí najevo později (po uplynutí propadné přihlašovací lhůty), není insolvenční správce ani insolvenční soud zbaven povinnosti postupovat ohledně takového věřitele ve smyslu ustanovení § 430 insolvenčního zákona, respektive ustanovení článku 40 nařízení (plnit vůči němu informační povinnost), zmeškaná lhůta k podání přihlášky se však takovému věřiteli nevrací ([R 138/2012](#)).

[6] Věřitel dlužníka, který nabyt pohledávku vůči dlužníku postoupením a má své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska, o kterém však do uplynutí propadné lhůty určené v rozhodnutí o úpadku k podávání přihlášek do insolvenčního řízení nevyjde v insolvenčním řízení ničeho najevo ani z dlužníkem řádně vedeného účetnictví nebo jiných záznamů o majetku a závazcích dlužníka, s nimiž se insolvenční správce včas seznámil, ani jinak, jelikož dlužník se o postoupení nedozvěděl (nebyl o něm nikým vyrozuměn) a jako majitele pohledávky dále označoval postupitele, není pro tuto dobu pokládán za známého věřitele dlužníka (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 12. 2014, sen. zn. 29 NSČR 126/2014, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 2. 2016, sen. zn. 29 NSČR 31/2016, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2016, sen. zn. 29 NSČR 73/2016).

23. Pro poměry dané věci z této judikatury především plyne, že stane-li se věřitel, který má své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska, „známým“ věřitelem dlužníka až po uplynutí propadné přihlašovací lhůty počítané od rozhodnutí o úpadku, insolvenční soud sice není zbaven informační povinnosti, zmeškaná lhůta k podání přihlášky se však takovému věřiteli nevrací (srov. především [R 138/2012](#)). Podstata „sporu“ pro danou věc tak netkví (jak usuzuje dovolatel) v posouzení, zda, případně za jakých podmínek, může insolvenční soud „neplnit“ informační povinnosti vůči „známému“ věřiteli ve smyslu § 430 insolvenčního zákona (respektive článku 40 nařízení), nýbrž v tom, zda lze věřitele dlužníka, který nabyt pohledávku vůči dlužníku postoupením a má své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska, pokládat za „známého“ věřitele i v době, po kterou byl k vymáhání postoupeného nároku povolán (na základě žádosti věřitele – postupníka) postupitel (svým jménem na účet postupníka) coby tuzemský věřitel (§ 530 odst. 1 obč. zák.).

24. K tomu budiž dodáno, že podle závěrů obsažených v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 6. 2011, sen. zn. [1 VSPH 113/2011](#), uveřejněném pod č. 131/2011 Sb. rozh. obč. (k nimž se Nejvyšší soud přihlásil v usnesení ze dne 31. 10. 2016, sen. zn. 29 NSČR 85/2015), jestliže se postupitel dohodl s postupníkem, že bude vymáhat postoupenou pohledávku svým jménem na účet postupníka (§ 530 odst. 1 obč. zák.), je oprávněn podat též insolvenční návrh vůči dlužníku, přihlásit postoupenou pohledávku do insolvenčního řízení a vykonávat v insolvenčním řízení práva náležející

věřiteli postoupené pohledávky.

25. V literatuře (srov. ŠVESTKA, J. – SPÁČIL, J. – ŠKÁROVÁ, M. – HULMÁK, M. a kol: Občanský zákoník I. Komentář. 1. vydání, Praha, C. H. Beck 2008, s. 1425-1426) i v judikatuře (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. [32 Odo 635/2003](#), z nějž ve svých důvodech dále vychází rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. [25 Cdo 2193/2006](#), uveřejněný pod č. 100/2009 Sb. rozh. obč.) panuje shoda v tom, že ustanovení § 530 odst. 1 obč. zák. upravuje věcnou legitimaci k vymáhání postoupené pohledávky tím, že dává postupiteli možnost vymáhat pohledávku svým jménem na účet postupníka. Jde v podstatě o zvláštní případ nepřímého zastoupení, při němž postupitel vymáhá pohledávku svým jménem a je oprávněn podat žalobu, v níž požaduje, aby dlužník plnil přímo jemu, a je oprávněn plnění od dlužníka přijmout; po přijetí plnění od dlužníka je povinen veškeré takto získané užitky předat postupníkovi, není-li ujednáno jinak.

26. V usnesení ze dne 24. 1. 2006, sp. zn. [29 Odo 1456/2005](#), Nejvyšší soud doplnil, že uzavře-li postupitel s postupníkem dohodu ve smyslu ustanovení § 530 odst. 1 obč. zák., neplyne aktivní věcná legitimace žalobce (postupitele) z toho, že je nositelem hmotného práva, o něž v řízení jde (věřitelem uplatněné pohledávky), nýbrž právě a jen z dohody o vymáhání postoupeného nároku.

27. Jinak řečeno, tím, že postupník (nový věřitel) uzavře s postupitelem (původním věřitelem) podle § 530 odst. 1 obč. zák. dohodu o tom, že postupitel bude vymáhat postoupený nárok sám svým jménem na účet postupníka, nepřichází postupník o postavení věřitele (nabyvatele postoupené pohledávky) v rovině hmotného práva. U těchto typů dohod (žádostí) se předpokládá, že dlužník s nimi (a s postoupením pohledávky) zpravidla nebude obeznámen (vůči němu bude pohledávku vymáhat jeho původní věřitel – postupitel), leč v případě, že postoupení pohledávky bylo oznámeno nebo prokázáno dlužníkovi (§ 526 obč. zák.), posiluje závěr, že takovou dohodou nepřichází postupník o hmotněprávní postavení věřitele, přímo dikce § 530 odst. 1 věty druhé obč. zák.; to totiž v takovém případě vylučuje postupitele z vymáhání pohledávky (podle dohody), jestliže ji vymáhá postupník.

28. A ještě jinak řečeno, dohoda s postupitelem dle § 530 odst. 1 obč. zák. nezabavuje postupníka (nového věřitele pohledávky podle hmotného práva) možnosti i tak přikročit k vymáhání postoupené pohledávky svým jménem a na svůj účet.

29. Jestliže postoupení pohledávky bylo oznámeno nebo prokázáno dlužníkovi (§ 526 obč. zák.), pak s věřitelem dlužníka, který pohledávku vůči dlužníku postoupením nabyt a má své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska, je insolvenční soud povinen zacházet jako se „známým“ věřitelem ve smyslu § 430 insolvenčního zákona (respektive ve smyslu článku 40 nařízení) i v době, po kterou byl k vymáhání postoupeného nároku povolán (na základě žádosti věřitele – postupníka) postupitel (původní tuzemský věřitel dlužníka) [svým jménem na účet postupníka].

30. Vzhledem k tomu, že podle skutkových závěrů odvolacího soudu oznámil postupitel (původní tuzemský věřitel) dlužníku postoupení pohledávky dovolateli (postupníkovi) již 8. 3. 2012 a že dovolatel (postupník) má své sídlo v členském státu Evropské unie (v Kyprské republice), mělo s ním být v tomto insolvenčním řízení zacházeno již od jeho zahájení oběma dlužníky (od 1. 10. 2012) jako se známým věřitelem dlužníka ve smyslu § 430 insolvenčního zákona, bez zřetele k existenci dohody dle § 530 odst. 1 obč. zák.

31. Jestliže se tak nestalo, není přihláška pohledávky tohoto věřitele z 21. 1. 2013 opožděná (srov. R 25/2009) a důvod pro její odmítnutí podle § 185 insolvenčního zákona dán nebyl.

32. Právní posouzení věci odvolacím soudem tudíž není správné.

33. Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), rozhodnutí odvolacího soudu změnil (ve shodě s § 243d písm. b/ o. s. ř.) v tom duchu, že usnesení insolvenčního soudu se mění tak, že přihláška pohledávky dovolatele se neodmítá.